

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka ◀ Godišnja pretplata 50 din ◀ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◀ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ◀ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ◀ Oglasi po ceniku ◀ Rukopisi se ne vraćaju ◀

Beograd, 26 februar 1937
God. VIII ◀ Broj 5

Epilog jednoj presudi

Kako smo javili u našem broju od 4 decembra 1936, biskup krčki dr. Josip Srebrnić u vezi sa poslanicom Katoličkog episkopata Kraljevine Jugoslavije, izdanom o Božiću 1932, bio je presudom Sreskog suda I u Zagrebu od 23 novembra 1936 priznat krivim prestupa klevete po §-u 301 od. 2 k. z. i kao takav osuđen na 7 dana zatvora uslovno na godinu dana, na Din. 300.— globe, pretvorive u 5 dana zatvora i na paušalni iznos od Din. 100.— Privatni tužilac Uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije nije tražila da bude suđen i na troškove krivičnog postupka, pak je zato suđenje u tome pravcu izostalo. —

Krivično delo radi kojega je optuženi odgovarao pred sudom sastojalo se je u tome, što je on 8 januara 1933 u crkvi na Krku javno pročitao poslanicu Katoličkog episkopata Kraljevine Jugoslavije, koja je sadržavala nekoliko kleveta na teret Sokola Kraljevine Jugoslavije. Po našem krivičnom zakoniku (§ 79.) pravo na gonjenje nekog krivičnog dela zastareva u svakom slučaju ako prođe dva puta onoliko vremena koliko se po zakonu za zastarelost prava na gonjenje za to delo traži. Za delo klevete iz § 301 od 2. k.z. zastara prava na gonjenje iznosi dve godine tako da apsolutna zastara iz §-a 79 st. 3 k.z. iznosi četiri godine. Prema tome kada bi se bilo dogodilo da do zaključno 8 januara 1937 ne bi bila donesena pravomoćna presuda vinosti protiv optuženika, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije bio bi izgubio sledom apsolutne zastare pravo na gonjenje i optuženik bi na taj način umaknuo kazni.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije je prikazao protiv optuženika tužbu godine 1933 kod Sreskoga suda u Krku, gde optuženik ima svoje stalno boravište. Na prigovor optuženika krčki se je sud isključio od suđenja, na što je viši sud odredio da Sreski sud I u Zagrebu provede krivični postupak. Ovaj je to učinio i svojom presudom od 5 aprila 1935 oslobodio optuženika od optužbe pozivom na § 306 k.z., posmotrivši to jest, da je optuženik počinio inkriminisano delo u vršenju zaštite opravdanih interesa, pretežnijih od povredjenog interesa oklevetanog. Na priziv Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, Okružni sud u Zagrebu, kao prizivni sud, donio je presudu, kojom je priznao krivim optuženika radi dela klevete iz §-a 301 od. 2 k.z. te ga osudio na zatvor od 7 dana i novčanu kaznu od Din. 300.— ili u slučaju neplativosti na daljih 5 dana zatvora. Nije osudio optuženika da plati Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije troškove postupka, jer je ovaj izrično izjavio da troškova ne traži. Ova je presuda bila donesena dana 24 juna 1935 godine. —

Starešina Državnog nadodvetništva u Zagrebu ustao je protiv ove presude tužbom za zaštitu zakona, na koju je Stol sedmorice u Zagrebu, kao odeljenje Kasacionog suda, dana 13 fe-

bruara 1936 doneo presudu, kojom je izjavio, da je netom navedenom presudom Okružnog kao prizivnog suda u Zagrebu bio povredjen formalni zakon pa da se stoga ta presuda poništava i stvar upućuje Okružnom kao prizivnom sudu u Zagrebu radi pravilnog rešenja pravnoga leka privatnog tužioca. — Povreda formalnoga zakona sastojala se je u tome, što je prizivni sud preinačio presudu nagore u nejavnoj sednici, dočim to po zakonu ne sme činiti, nego treba da ureče ročište za usmenu, javnu prizivnu raspravu.

Okružni kao prizivni sud u Zagrebu doneo je na to dana 20 marta 1936 presudu, kojom je poništio svoju raniju presudu i stvar uputio na novi pretres drugome sudiji Sreskoga suda I u Zagrebu našavši, da je okrivljenik bio ponudio dokaz istine, koji nije bio proveden. Na tu presudu bio je zakazan javni pretres pred Sreskim sudom I u Zagrebu dana 2 maja, 18 juna, 26 avgusta, 9 oktobra, 10, 20, 21 i 23 novembra 1936. Ovolika ročišta bila su nametnuta od okolnosti, što su sudije pojedinci, kojima je bilo povereno vođenje postupka, u toku istoga bili premeštani. Konačno, stupanjem u život nepokretnosti sudija, stupila je i stvar u konačni stepen svoga razvoja, te je dana 23 novembra 1936 donesena presuda, kojom je optuženi bio priznat krivim dela klevete i osuđen kao u prvoj presudi Okružnoga kao prizivnoga suda u Zagrebu na 7 dana zatvora uslovno na godinu dana. Ta je presuda bila dostavljena zastupniku privatnog tužioca dana 30 novembra 1936 a optuženik je protiv iste opravdao uloženi priziv dana 10 decembra 1936. Opravdanje toga priziva bilo je dostavljeno zastupniku tužioca dana 18 decembra 1936, koji je, već dana 24 decembra 1936, prikazao sudu svoje protivrazloge, na što je Sreski sud prosledio spise Okružnom kao prizivnome sudu na nadležno uredovanje. Ovaj nije stigao da donese svoju presudu do dana 8 januara 1937, kada se je izvršavala apsolutna zastara nego tek sutradan to jest dana 9 januara 1937. Zahvaljujući toj činjenici, unatoč presudama prvostepenog i prizivnoga suda, koje su priznale dra. Srebrnića krivim dela klevete po § 301. od. 2. Kz., tužiočevo pravo na gonjenje zastarelo je samo dan pre nego je prizivni sud doneo svoju odluku. Da je ovaj doneo svoju odluku dan ranije, bio bi se morao pozabaviti na samoj stvari, dočim je ovako samo ustanovio da se je izvršila apsolutna zastara. —

Ovako stoje stvari i zato netačna je vest izvesne štampe, da je prizivni sud oslobodio optuženika od optužbe. Netačna je utoliko, ukoliko se prizivni sud nije ni bavio pitanjem krivice biskupa dra. Josipa Srebrnića, nego je, utvrdivši da je nastupila apsolutna zastara, ukinuo presudu Sreskoga suda I u Zagrebu radi toga što je u međuvremenu zastarelo tužiočevo pravo na gonjenje. —

Dr. Hugo Verk

✠ Sestra dr. Renata Tirševa

Dne 22 o. m. u 7 časova ujutro umrla je u Pragu, u 83 godini života, sestra Renata Tirševa, udova dra Miroslava Tirša i kći Jindrižiha Fignera, osnivača Sokolstva.

*

Smrću sestre dr. Renate Tirševe čehoslovačko a s njim ujedno i celokupno slovensko Sokolstvo gubi jednu od svojih najvećih i najmarkantnijih ličnosti. Smrću ove velike češke i slovenske žene, može se s punim pravom kazati, Sokolstvo je izgubilo svoju duhovnu majku. Jer pre 75 godina, koliko se upravo navršilo 16 o. m. od osnivanja sokolskog pokreta, pokojna sestra Renata Tirševa stala je uz njegovu kolenku pri njegovu rađanju. I od tog davnog doba njeno ime, njen sav život i rad nerazdruživo je i najtešnje vezan uz Sokolstvo, to čedo njenog porodičnog doma, oca i muža. Od Sokolstva nju je mogla da odvoji tek sada samo njena smrt.

Sjajno vaspitana u roditeljskom domu i od najranije svoje mladosti zadobijena Sokolstvom i njegovim duhom od samih njegovih osnivača, svoga oca i svog docnijeg muža, ona je i kao žena velike inteligencije i kulture i velikog i plemenitog duha, a pogotovo kao najintimnija saradnica i životna drugarica dra Miroslava Tirša, pa sto-

ga i kao najbolji poznavalac njegovih zamisli i težnja, mogla i bila kadra da tim svojim vanrednim odlikama i sposobnostima odlično i najaktivnije pomaže i sudeluje u svestranom duhovnom razvitku i stvaranju svoga muža, kako na umetničkom i naučnom, tako i na sokolskom polju. I zato je ona, nakon tragičnog udesa koji ju je zadesio 1884 i koji joj je oteo muža, mogla dostojno da primi, održi i unapredi njegovu duhovnu baštinu i da svojim autoritetom i svojim delima postane odlična pobornica i voditeljica sokolskog pokreta, a time ujedno i odlična nacionalna radnica uopšte. Stoga se je pokojna sestra Renata Tirševa svojim delima uvrstila u red velikih čeških i slovenskih žena, dostojnih narodnog priznanja i čije će ime ovekovečiti narodna i sokolska istorija posebiće.

*

Pokojna sestra Renata Tirševa rodila se 31 jula 1854 kao jedino dete Jindrižiha Fignera i njegove žene Katarine, rođene Turecke. Iz velike ljubavi prema svojoj kćeri i iz bojazni za nju, Figner ju nije uopšte slao u školu, ali se je zato pobrinuo za njeno odlično vaspitanje i naobrazbu kod kuće. Među kućnim učiteljima male Renate bili su Josip Novotni, poznati češki rodoljub i pu-

blicista, koga su austrijske vlasti stalno progonile i zatvarale, prof. Kalina i drugi. Posle Fignerove smrti godine 1865, preuzeo je odgoj tada 11-godišnje Renate sam dr. Miroslav Tirš. Risanje podučavao ju je prof. Šafaržović, a glasovir komponista Zvonarž. Nije stoga ni čudo, što je Renata Tirševa na taj način po svome vaspitanju i svojoj naobrazbi bila na mnogo višem stepenu od ostalih žena svoga doba. Ljubav prema likovnoj umetnosti u njoj je pobudio sam Tirš.

Već u svojoj 16 godini postaje ona prava saradnica Tirševa na polju studija umetnosti, a još pre svoje udaje ona pomaže Tiršu i pri izradi njegovih habilitacijskih radova. Godine 1871 ona putuje s Tiršem u svrhu studija umetnosti u Minhenu, gde ostaje 6 nedelja. Sledeće pak, 1872 godine 27. avgusta Tirš se s Renatom venčao i od tada ona mu postaje i najvernija saradnica i najvernija pratilica u životu, koja mu aktivno pomaže u njegovom filozofskom, estetskom i istorijskom razvoju. Ona mu je pripremala gradivo za predavanja, ona mu je sakupljala materijal i dokaze za njegove naučne teze, i ona mu je kasnije čak i radila sastave na polju kritike umetnosti, koje je Tirš u svojoj zaposlenosti nije dopisivao da sam izradi. Ona prati Tirša i na svim njegovim naučnim putovanjima, u Minhenu, Drezden, Berlin, Beč, Firencu, Pizu i t. d.

Svojim književnim radom stupila je Renata Tirševa u javnost prvi put godine 1874, i to objavivši u „Narodnjim listima“ kritiku o slici Jos. Čermaka „Ranjeni Crnogorac.“ Zatim su sledila njena veća dela, tako 1878 godine studija „Petar Pavao Rubens“, objavljena u listu „Lumir“, 1889 studija u listu „Osvjeter“ o Antonu Vircovu, 1881 u istom listu prikaz izložbe radova Jozefa Manesa, a godine 1884 opsežna studija „Narodno pozorište kao umetnička tvorevina“. Ovi njezini radovi još su plod saradnje s Tiršem, ali ni po muževljevoj tragičnoj smrti, 9. avgusta 1884, nije ni za moment prestala radom. Ona piše i dalje u rubrici „Razgled po likovnoj umetnosti“ u listu „Osvjeter“, a preuzima i referat kritike umetnosti u „Narodnjim listima“ (od god. 1887 do 1891).

Najveće njezino delo u ovom pravcu bila je studija o umetničkoj izložbi na svetskoj izložbi u Parizu 1889 godine.

Godine 1895 počela je pisati i u „Svjetozor“, u kome je stalno saradila sve do 1891 godine. U „Svjetozoru“ izašle su njezine studije o slikarskom odeljenju u Rudolfinumu, a godine 1886 prvi članak o narodnoj umetnosti „Slovenska uskrna jaja“ i „Moravski vezovi“. Time je počela svoj rad na polju narodopisnog studija, kome se je posvetila kroz decenije svog života. Godine 1887 napisala je u kalendaru Matice školske opširan referat „Češka istorija u našoj likovnoj umetnosti“.

Godine 1888 bila je pozvana u odbor za širenje narodnih vezova i u odbor za nadzor ručnih radova u gradskoj devojačkoj školi. Ovo je dalo pobude Renati Tirševoj za njezin daljnji rad na polju priređivanja izložbi i na polju produžnih devojačkih škola.

Na polju priređivanja raznih umetničkih izložbi učestvovala je agilnom saradnjom pri postavljanju i uređenju „Češke kuće“ na jubilarnoj industrijskoj izložbi god. 1891 u Pragu. Uredaj i nameštaj ove kuće upotrebljen je kasnije za češku sobu u Zemaljskom muzeju u Pragu. Renata Tirševa bila je i saradnica pri organizaciji čeških izložbi na izložbama u Petrogradu i Parizu 1892.

Uređenje „Češke kuće“ na industrijskoj izložbi u Pragu dalo je inicijativu da se priredi velika narodopisna izložba 1895 u Pragu. Pre toga priređene su manje narodopisne izložbe 1893 o Domažlicama i 1894 u Kraljevom Gradcu, koje je također pomogla organizovati s. Tirševa.

Godine 1892 s. Tirševu vidimo kao saradnicu na organizovanju češke izložbe na međunarodnoj izložbi ženske umetnosti u Parizu, 1906 na izložbi bivših austrijskih naroda u Londonu, 1908 kao saradnicu pri organizovanju jubilarne izložbe Praške trgovačke komore, 1915 izložbe „Samobitnost“, 1916 pri organizovanju izložbe „Prag

1750—1850“ i godine 1920 pri organizovanju češkoslovačke izložbe u Parizu.

Velike zasluge stekla je pokojna Renata Tirševa za produžne ženske škole. Već 1888 počinje ona radom u tom pravcu, pa je 1891 postala član nadzornog saveta za ručne radove na Višoj gradskoj devojačkoj školi u Pragu, a po smrti prve inspektorke ove škole gospode Marije Rigrove-Palacke i inspektorke ove škole, na kojem je položaju ostala sve do 1918 godine. Od 1895—1897 bila je upraviteljica Gradske produžne devojačke škole. Godine 1906 dala je inicijativu za priređivanje večernjih i nedeljnih kurseva za šivanje rublja i odela, a godine 1907 imenovana je vanrednim komesarom s pravom inspektora za devojačke produžne škole u čitavoj bivšoj Austriji. Ovaj inspektorat bio joj je podeljen 1910, tako da je s. Tirševa zadržala pravo inspiciranja na svim devojačkim školama u Češkoj te na državnim devojačkim obrtnim školama u Ljubljani, Gorici i Splitu. Za vanredno uspešan rad na polju naobrazbe devojaka bila je godine 1907 odlikovana redom Elizabete II klase. U godinama 1911—1912 vodila je tečajevе za šivanje i vezenje, u kojima je bilo i nekoliko devojaka iz Srbije. Godine 1917 bila je dignuta za svog položaja inspektora-komesara, jer nije htela da se pokori raznim germanizacionim odredbama austrijskih prosvetnih vlasti. Godine 1919 osnovala je školu za vaspitanje (pjestovalište). Bila je i među organizatorima ženskih stručnih škola.

Literarnim radom nije Renata Tirševa prestala ni kada je napustila saradnju u „Narodnjim listima“. Kada je god. 1892 prof. Čenjek Zibrtnos osnovao časopis „Češki lid“, postala je sve do poslednjih godina najmarljiviji saradnik ovog lista. Od većih njenih literarnih radova valja spomenuti redigovano i dovršeno izdanje „Pogledi dr. Miroslava Tirša na likovnu umetnost“, godine 1903 napisala je uvodnu reč izdanju ciklusa Aleševih slika „Prag“, 1905 „O umetničkom uzgoju naroda“, 1909 „Misli o izložbi srpskih vezova u Pragu“, 1913 knjigu „Nauka o kroju“ i t. d. Godine 1921 izdaje knjigu „O samobitnosti“, 1923 knjigu „O ukus i uređenju u kući te odela“, 1924 počinje izdavanjem svojih uspomena na svog oca Jindřiha Fignera i svog supruga dra Miroslava Tirša. Tako je godine 1932 izišlo njeno veliko delo „Miroslav Tirš — njegova ličnost i njegov rad“.

Godine 1914, uoči svetskog rata, proslavila je 60 godišnjicu svog plodnog života, ali ipak, iako već u odmaklim godinama, stupila je odmah u redove onih koji su radili na oslobođenju Čehoslovaka. Obe već spomenute izložbe „Samobitnost“ i „Prag 1750—1850“ imale su svrhu da pobude što veći otpor protiv Austrije. Godine 1916 je pokušala da dobije putnicu za inostranstvo, kamo je htela da ponese dr. Masariku izveštaje o situaciji u zemlji, ali kao politički sumnjivij austrijske vlasti su joj to uskratili. U proleće 1917 potpisala je poznati manifest čeških pisaca, a 12. oktobra iste godine osnovala je zajedno s vodećim sokolskim funkcionerima „Češko srce“ u svrhu potpomaganja siromašne češke dece. Za rad na socijalnom polju pokojna Renata Tirševa usposobila se je radeći u raznim društvima i u Sokolu.

U sokolske redove pokojna sestra Renata Tirševa stupila je u svojoj najranijoj mladosti, pa je tako već godine 1862, obučena u sokolsko odelo, na prvom sokolskom izletu u Zbraslav deklamovala nacionalne pesme. Kada je godine 1865 u Praškom Sokolu održan prvi telovežbački tečaj za žene, bila je Renata Tirševa među prvim vežbačicama tog tečaja. Kada je pak godine 1869 bilo osnovano „Telovežbačko društvo gospođa i gospođica“, Renata Tirševa postala je u njemu prednjačica, što je ostala sve do 1871. Nakon udaje prestala je vežbanjem, ali je ostala verna Sokolstvu sve do svoje smrti, živo prateći njegov rad i razvoj.

Od ostalog njenog javnog rada treba još spomenuti njenu odličnu saradnju u Naprstkovom narodnom muzeju, koji se je kasnije pretvorio u posebno društvo pod upravom posebnog kura-

torija, čija je tajnica postala 1895 sestra Renata Tirševa. Od godine 1905 dalje bila je i članica odbora „Nacionalnog saveta“, a prigodom osnivanja „Prosvetnog saveza“ postaje njegova potpredsednica, što je ostala sve do posle rata, kada je ovaj Savez pretvoren u Masarikov narodno vaspitni zavod, kao također i članica mnogih drugih kulturnih, socijalnih i nacionalnih ustanova i udruženja.

Za svoj izvanredno veliki i mnogostrani te toliko zaslužni rad za narod kao i za Sokolstvo, bila je godine 1924, prigodom svoje 70 godišnjice, odlikovana od ČOS velikom medaljom, nadalje češkoslovačkom Revolucionarnom medaljom i medaljom grada Praga te jugoslovenskim ordenom Sv. Save, a godine 1929 prigodom svoje 75 godišnjice izabrana je za počasnog doktora filozofije starodavnog Karlovog uni-

Saučešće Saveza S.K.J. Češkoslovačkoj obci sokolskoj povodom smrti sestre Renate Tirševe

Povodom smrti sestre Renate Tirševe, udove osnivača Sokolstva dra Miroslava Tirša, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije uputio je bratskoj Čehoslovačkoj obci sokolskoj sledeći telegram saučešća:

— Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, primivši sa uzbuđenjem vest o teškom gubitku dragocenog života se-

verzitetu u Pragu, te godine 1932 primila je za svoj rad o Figneru i Tiršu sokolsku literarnu nagradu Karla Vanjička. Od godine 1933, kada je jednim nesrećnim slučajem slomila nogu, pokojna sestra Renata Tirševa više nije izlazila iz kuće, ali se, još uvek duševno čila, i dalje bavila književnošću i budno pratila i zanimala se za sokolski i nacionalni život i rad.

I jugoslovensko Sokolstvo, čiji je rad i razvoj pokojna sestra dr. Renata Tirševa stalno pratila s najživljim zanimanjem, iskreno se radujući njegovom napretku, i koja je uopšte gajila veliku ljubav prema našem narodu, klanja se s najdubljom pijetetom njenoj svetloj uspomeni, koju će, nerazdruživo s imenom njenog velikog supruga i oca, osnivača Sokolstva, trajno sačuvati u svojim sokolskim srcima.

Slava Joj!

stre Renate, životnog druga i saradnika osnivača Sokolstva dra Miroslava Tirša, šalje izraze najiskrenijeg saučešća i bratske tuge.

Savez moli bratsku Obec da u njegovom ime položi venac na odar pokojnice.

Velikoj i miloj sestri neka je večna slava! —

Saučešće predsednika dra Eduarda Beneša

Medu prvim izrazima saučešća koje je povodom smrti Renate Tirševe primila Češkoslovačka obec sokolska, nalazio se telegram predsednika Češkoslovačke Republike dra Eduarda Beneša, a koji glasi:

„Braćo i sestre! Tugujem s vama zajedno nad gubitkom sestre Renate Tirševe, te odlične žene, čije su porodične veze i njena dela ostali za uvek

vezani s imenima osnivača Sokolstva Tirša i Fignera, dr. Eduard Beneš.“

Svoja topla saučešća uputili su, pored ostalih, predsednik češkoslovačkog senata dr. František Soukup, predsednik narodne skupštine Jan Malipetr, ministar narodne odbrane František Mahnik, dr. Karel Kramarž, kao i mnogi drugi najodličniji predstavnici češkoslovačkog javnog i kulturnog života.

Češkoslovačka štampa o pokojnoj Renati Tirševoj

Sva češkoslovačka štampa posvetila je povodom smrti Renate Tirševe najtoplije i veoma opsežne članke uspomeni pokojnice, veličajući je i kao uzor ženu i kao veliku i vanredno zaslužnu radnicu na sokolskom, nacionalnom, kulturnom i socijalnom polju. U člancima i napisima, koje su doneli najveći i najugledniji češkoslovački listovi na svojim celim prvim stranicama s debelim crnim obrubama i slikom pokojnice a iz pera najistaknutijih javnih, kulturnih i sokolskih radnika, najbolje se razabire, koliko je ova velika

žena bila cenjena i voljena u češkoslovačkom narodu i koliko je njen život i rad, kao i njenog velikog supruga i oca, bio u dubokoj istorijskoj vezi i saosećanju s nacionalnim životom bratske Češkoslovačke. I zaista, pokojna sestra Renata Tirševa zaslužila je takvo iskreno narodno priznanje, koje joj je bilo ukazano i za njenoga života, kao i sada posle njene smrti, kada je sva Češkoslovačka s pravom oplakuje i naziva najvećom češkom ženom savremenog doba.

Pokrajinski slet u Skoplju na Vidovdan o. g.

Proglas Sletskog odbora

Sletski odbor pokrajinskog sleta u Skoplju, koji će se održati o Vidovdanu o. g., izdao je sledeći proglas:

— Braćo i sestre, građani i prijatelji!

U oktobru ove godine navršice se 25 godina kako našoj napačenoj Južnoj Srbiji sinu sunce slobode s krvavih ograšja Kumanova, Prilepa i Bitolja. Preko njih je ondašnje junačko pokolenje vidovito nazrevalo buduću Jugoslaviju. Iskupivši svoje oslobođenje i ujedinjenje sa hrabrom Srbijom bezbrojnim žrtvama podnesenim u petstoletnom robovanju tuđinu, svojim neprestanim naporima i borbom za održanje svoje nacionalne svesti i narodnog bića, Južna Srbija je ozarena srećom što se, evo, već 25 godina razvija i napreduje u slobodi i slozi.

Svesna da je svim svojim duhovnim, moralnim i fizičkim osobinama moćna i oprobana poluga naše narodne i državne jugoslovenske zajednice, ona ulazi u 25. godinu svoga slobodnog i plodotvornog života sa iskrenom zahvalnošću svojoj Oslobođiteljici za podvig i žrtve, i s ponosom što je za tako kratko vreme, uprkos ratnim strahotama i poratnim nedaćama, postigla vidne uspehe na svim poljima svoga života i razvoja. Svojom moralnom snagom i istrajnošću, duhovnom stalozenošću i trpeljivošću, krepkom verom u Boga i odanošću Kralju i Otadžbini, svojim domaćinskim vrlinama i neumornom radom ona je za četvrt veka toliko

znatno napredovala, da ne izostaje u mnogome iza drugih krajeva drage nam Domovine.

Čuvarica Nemanjičkih tradicija i sve tinja koje su kroz vekove jačale njen duh i biće prkoseći vremenu i tuđinu, ona svetla obraza i vedra čela dočekuje 25. godišnjicu velike slavne Kumanovske bitke i oslobođenja carskoga Skoplja. Narodna prosveta, otpočeta u teškim prilikama ali pregalački još davno pre oslobođenja, i četnički pokret koji daje tolike junake i vestonoše narodne slobode i ujedinjenja, širokim zamahom i požrtvovano krčiše put Kosovskoj osveti 1912. godine.

Natopljeno junačkom krvlju, posuto kostima bezbroj narodnih boraca iz svih društvenih redova, ukrašeno starih zadužbinama i tolikim spomen-kosturnicama, lepa obličja kao najdivniji rukotvor Božji, njeno tle pamti tolike sudbonosne potrese i istoriske mene, sreću i nesreću, slavu i poniženje, pobeđu i poraz, da bi, najzad, na njemu snažno zastrujao nov, radan i poletan narodni život u slobodi i bratstvu jugoslovenskom.

Svesno svoje značajne uloge u narodnoj borbi i životu ovoga uistinu klasičnoga kraja, svoga preporodilačkog uticaja na omladinu, na gradove i sela, na široke slojeve narodne još od svog osnivanja 1908. godine, Sokolstvo Južne Srbije dočekuje 25. godišnjicu oslobođenja s bolom i tugom, s ponosom i

radošću. S bolom i tugom, jer zajedno s njim, i zajedno s celim narodom, ne učestvuju u ovom retkom slavlju ju- nački Vođ kroz oslobodilačke ratove, prvi Soko, jugoslovenski Prvoborac i Ujedinitelj, Kralj Mučenik Aleksandar I Karadorđević. S ponosom i radošću, jer je za 29 godina svoga postojanja Sokolstvo, svim svojim moćima i nesebičnim radom, doprinelo nacionalnom, duhovnom, kulturnom i ekonomskom podizanju narodnom, i jer se na čelu njegovu i krmilu državnom nalazi uz- danje i sreća naša, naš dični Stare- šina Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II. Preko svojih 137 jedinica, 39 dru- štava i 98 četa, ono je pustilo dubok koren u najšire narodne slojeve, sra- stavši se s narodnim bičem i težnja- ma i vodeći narod pobjedi sokolskih ideala.

Da bi na dostojan način obeleži- la značajno slavlje 25-godišnjice oslo- bođenja Južne Srbije, Sokolska župa Skoplje, po pristanku bratskog Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, prema V pokrajinski slet, koji će se održati na Vidovdan 28 juna o. g. Njime po-

činje narodna proslava znamenite oblet- nice. Na ovaj istinski bratski sokolski zbor sleteće se velika jata jugosloven- skih Sokola od Maribora, Sušaka i Su- botice do Đevđelije, Dojrana i Ohrida. Na njemu će se ispoljiti moć i snaga, duh i polet Sokolstva i nepokolebljiva nacionalna svest Južne Srbije. Svojim bratskim prisustvom uveličaće ga i So- koli iz drugih slovenskih savezničkih i prijateljskih zemalja.

Carstvo Skoplje i rodoljubivo gra- đanstvo Južne Srbije umeće dostojno, otvorene duše i srdačno da dočeka ju- goslovenske Sokole i sve one građane drage nam Jugoslavije, koji budu svo- jim prisustvom uveličali sokolski po- krajinski slet, bratstvo i radost so- kolsku, a zatim slavlje 25-godišnjice oslobođenja našega klasičnoga Juga.

Sokoli i Sokolice i svi jugosloven- ski rodoljubi, dođite na Vidovdan u Dušanovo Skoplje i ustrojućite našu snagu i veselje!

ZDRAVO! Do viđenja u Skoplju na Vidovdan!

SOKOLSKA ŽUPA SKOPLJE

neral g. Manolesku te adutant Nj. Vel. Kralja Karola II major g. Sidorovići.

Na ovoj sednici bilo je zaključeno da se slet Male antante omladine održi ove godine u Bukureštu, i to od 27 do 30 juna. Na ovim sletskim svečano- stima triju zemalja uzeće učešća oko 1.500—2.000 češkoslovačkih Sokola, me- đu kojima 500 Sokolica, te 1.000 jugo- slovenskih Sokola, od kojih 250 So- kolica.

Program ovih sletskih svečanosti pre- dviđen je ovako:

prvi dan — 28 juna: nastup učesnika, svečano isticanje nacionalnih zastava, svečani govor Nj. Vel. Kralja Karola II i defile učesnika sleta, zatim nastupi češkoslovačkog muškog i ženskog naraštaja te nastupi rumunskih „stra- žera“;

drugi dan — 29 juna: nastupi jugo- slovenskog muškog i ženskog naraštaja, narodne igre češkoslovačke, rumunske i jugoslovenske, koje će izvoditi član- stvo i naraštaj, skupine koje će izvesti članstvo i naraštaj svih triju zemalja, zatim svečano skidanje nacionalnih za- stava i defile;

treći dan — 30 juna: pre podne ve- lika svečana povorka svega članstva i

naraštaja, koja će proći ulicama Bu- kurešta.

Priredbe dne 28 i 29 juna počće popodne u 17 časova, dok će se uju- tro tih dana održati pokusi.

Tehničko vodstvo ovih svečanosti bi- će u rukama Rumuna, dok će pojedine nacionalne nastupe voditi predstavnik odnosno nacije.

Pored ovih priredaba, češkoslovačko i jugoslovensko Sokolstvo prikazaće i nekoliko igara pozorišta s lutkama, kao jednog važnog vaspitnog sredstva za omladinu.

U pogledu jedne simbolične skupine koja će se izvesti na ovome sletu, a koja će imati da pretstavlja oličenje snage udružene omladine Male antan- te, sastav ove tačke izradiće tehnički odbor COS, koji će ga zatim dostaviti na uvežbavanje Jugoslovenima i Ru- munima.

Rumunske železnice odobriće za ovaj slet povlasticu na svojim železnicama od 75%. U Bukurešt putovaće se po- sebnim vozom. Nastamba u Bukureštu biće zajednička, i to u javnim zgradama i pod šatorima. Prehrana stajaće dnev- no od 40—50 leja.

Nova uredba o provođanju zakona o obaveznom telesnom vaspitanju omladine

Izjava ministra dra Josipa Rogića

Povodom donošenja uredbe o izmeni zakona o obaveznom telesnom vaspitanju, ministar za fizičko vaspitanje na- roda dao je štampi ovu izjavu:

— Organizaciji obaveznog telesnog vaspitanja pridaje se svuda u svetu veći značaj. Prateći napredak vreme- na i iskustva drugih, mi želimo da opšteljudski ideal zdravlja i snage zdru- žimo sa realnim potrebama naroda.

U tome smislu, stari zakon o oba- veznom telesnom vaspitanju više ne zadovoljava. Upravo, čitavo dosadašnje sprovođenje bilo je u stadiumu ispiti- vanja i sticanja iskustva obzirom na prilike u kojima se taj zakon imao da primenjuje.

Po ovlašćenju koje nam daje § 96 Finansiskog zakona za 1936/37 godinu izrađena je sada nova uredba o osni- vanju i radu prazničnih tečajeva i iz- vršenju ostalih odredaba zakona o oba- veznom telesnom vaspitanju. Uredba je izrađena na osnovu stečenih iskustava i u duhu stvarnih potreba i mogućnosti.

Glavne karakteristike ove uredbe mo- gu se rezimirati ovako:

Organizacija obaveznog telesnog vas- pitanja omladine sprovodi se od Mi- nistarstva fizičkog vaspitanja naroda, i to preko banovina, odnosno, srezova i opštinskih uprava koje obrazuju pra- znične tečajeve za vanškolsku omladi- nu, kao i od respektivnih ministarsta- va koja u svojim resorima imaju škole. Na taj način, organizacija je prove- dena u osnovnim, produžnim, srednjim i stručnim školama, dakle, proteže se na sve škole osim univerziteta.

Ovakvim sistemom organizacije za- jemčen je pravilan uticaj i široka po- moć svih opštih upravnih vlasti u spro- vođenju zakona o postizanju uspeha kod ogromne većine naše omladine, ko- ja mora da bude najjači izvor snage naše narodne odbrane.

Ovom uredbom izvršava se sprovo- đenje zakona o obaveznoj telesnoj na- stavi kroz sve opštine i kroz sve ško- le u zemlji. Ranija uredba ograniča- vala se samo na gradove koji spadaju pod zakon o gradskim opštinama, i na pojedine sokolske jedinice, uglavnom za vanškolsku omladinu, što nije davalo potrebne rezultate a istovremeno nije nosilo odliku jednakosti i bilo je pro- tivno slovu i duhu zakona.

Ujedno na ovaj način zagarantova- na je i dragocena pomoć vojnih or- gana, kako u pogledu dotacije teča- jeva i škola potrebnim vojnim mate- rijalom, tako i u pogledu potrebnog broja specijalnih tehničkih instruktora, uz saradnju starešina kadra naše na- rodne vojske. Do sada specijalna na- stava nije se uopšte izvodila.

Uredbom je detaljno razrađen nastav- ni plan i program rada i data je mo- gućnost Ministarstvu da otštampa i svoje udžbenike, od kojih će jedan biti u rukama zainteresovanih već do 1 a- prilja. U pogledu tečajeva za obrazo- vanje nastavnika telesnog vaspitanja,

uveren sam da je pronađen najbolji put. Ministarstvu je omogućeno da se sprovedu ovi tečajevi, i time će se postići podizanje vaspitnog nivoa o- mladine i ujednačenje nastave. Nastav- nici se biraju iz redova nastavnika o- snovnih škola, nastavnika gimnastike, rezervnih oficira vojske i mornarice i iz redova tehničkih članova sportskih i viteških udruženja. U pogledu prava sprovođenja obavezne telesne nastave zasebno, a paralelno sa prazničkim te- čajevima, izjednačena su sva udruže- nja sa ciljevima telesnog vaspitanja, te su ukinute sve eventualne privilegije, davane ranijom uredbom.

Na kraju, prema do sada stečenom iskustvu, ovom su uredbom određeni i tehnički propisi za finansiranje i ad- ministrovanje prazničnih tečajeva, a Mi- nistarstvu fizičkog vaspitanja naroda o- mogućeno je da, prema potrebama i budžetskim mogućnostima, pomaže pra- zničke tečajeve i škole, kao i sva ona lica, koja rade na obaveznom telesnom vaspitanju.

U daljem sprovođenju zakona o o- baveznom telesnom vaspitanju naše o- mladine, naredio sam studij jednog spe- cijalnog sistema za škole, naročito stručne. Ja sam uveren da će prema ovome planu svaki apsolvant učitelj- ske škole postati jednovremeno i kva- lifikovani nastavnik za obavezno teles- no vaspitanje i da će steći prava do- bijanja čina rezervnog člaka podofici- ra, posle služenja u kadru od samo 4—5 meseci, i to eventualno za vreme velikih letnjih raspusta.

Ja očekujem široku pomoć i razume- vanje naših nadležnih faktora i celo- kupne naše javnosti. Ovako shvaćen i sproveden, zakon u obaveznom teles- nom vaspitanju može spremiiti našu o- mladinu i čitavu naciju za zadatke ko- jii nas čekaju i koje nam vreme nameće.

Slet omladine Male antante

održaće se u Bukureštu 27—30 juna o. g.

Dne 9 o. m. održana je u Bukureštu sednica tehničke komisije pretstavnika jugoslovenskog i češkoslovačkog So- kolvstva te Ureda za telesno vaspitanje rumunske omladine, koja je raspravlja- la o programu sleta Male antante o- mladine, koji će se održati od 27—30 juna o. g. u Bukureštu.

Ovoj sednici prisustvovali su od stra- ne češkoslovačkog Sokolvstva načelnik brat dr. Miroslav Klinger i načelnica sestra Marija Provanjnikova, od strane jugoslovenskog Sokolvstva načelnik brat dr. Alfred Pihler i načelnica sestra Elza Skalarjeva te od strane Ureda za telesno vaspitanje rumunske omla- dine pukovnik g. Samboteanu, major g. Petar Lazar, profesor g. C. Botezatu i gđica Kamarasesku i pri koncu ge-

Smučarski tečaj Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije na Jahorini.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije održao je u vremenu od 25 januara do 3 februara smučarski tečaj na Ja- horini.

Tečaj je polazilo 18 braće iz župa: Beograd, Bjelovar, Kragujevac, Osijek, Sarajevo, Sušak-Rijeka i Zagreb, a vod- stvo je bilo u rukama saveznih smučar- skih vodnika braće Merhara i Kandića. Tokom deset dana smučarskog te-

čaja na Jahorini braća tečajci, početnici i napredniji, marljivo su vežbali sve smučarske likove, počam od pluga pa do kristijanije.

Braća tečajci svojom pažljivošću i lakim shvatanjem smučarske tehnike kroz ovo kratko vreme naučili su toliko da će sa uspehom moći nastaviti rad u svojim jedinicama, u kojima za to ima mogućnosti.

Smučarske utakmice Saveza slo- venskog Sokolvstva u Planici

U vremenu od 26—28 o. m. u Pla- nici će se održati IV smučarske utak- mice Saveza slovenskog Sokolvstva. Za iste su se prijavili sem Čeha — koji već treniraju u Planici — još i bugar- ski Junaci. Ovo će biti prvi put da i braća Junaci učestvuju na ovim utak- micama. I haš u toliko pre vlada veće interesovanje za njihov nastup.

Braća Česi doveli su sa sobom ukup- no dvadeset takmičara — od kojih 12 braće i 8 sestara — i 4 vođe. Oni su uostalom favoriti na ovim utakmicama. Već dva puta uzastopce braća Česi us- peli su da osvoje pehar koga je po- klonio naš bivši ministar za fizičko va- putak pođe za rukom braći Česima, spitanje dr. Handžek. Ako to i ovoga onda pehar ostaje njihova svojina.

Ali isto tako i naša vrsta ima nade da će bar ovoga puta pobediti. U stvari sve zavisi od sestara, jer kako se one budu plasirale takav će biti naš opšti plasman. Naime postignuti bo- dovi kako i braća i sestara zbiraju se i taj zbir daje konačan plasman. Može se reći da smo na ranijim utakmicama najviše gubili baš zbog vrste članica.

Ovoga puta ipak ima izgleda na bo- lji plasman. Vrstu takmičarki pretstav- ljaju pobjednice saveznih smučarskih u- takmica na Kopaoniku. Najposle za sve takmičarke držan je tečaj u Planici. Sve ovo daje nam nade da će ovogo- dišnje takmičenje u Planici biti u mno- gome interesantno.

Uostalom mogu i braća Junaci da naprave iznenađenje. Svoj braći tak- mičarima i sestrama takmičarkama že- limo iz sveg srca uspeh.

Bog. R. R.

Sokolske smučarske utakmice u Sarajevu

Sokolska župa Sarajevo održala je u nedelju 21 o. m. svoje smučarske utakmice na planini Crepoljsko, koja je udaljena od prilike na tri sata hoda od Sarajeva. Takmičari, članovi i muš- ki naraštaj stizali su u grupama još u subotu uveče i u noći otseli u do- mu smučarskog kluba. Isto veče odr- žana je sednica sudijskog zbora.

U nedelju izjutra održan je zbor svih takmičara. Posle pozdravnog govora vo- de utakmica s. Jelene Dopude, načelnice župe i posle datih uputstava takmiča- ri su izvukli brojeve za startovanje.

U devet časova počelo je sa tak- mičenjem članova i muškog naraštaja u smuku. Staza je iznosila 1200 me- tara sa 200 metara visinske razlike.

Članovi — smuk: startovalo 13 takmičara 1) Stjepan Bek (Sarajevo I) 45,4 min.; 2) Josip Saribeg (Sarajevo I) 1:11,00 min.; i 3) Mile Corović (Sa- rajevo matica) 1:13,4 min.

Muški naraštaj — smuk: startovalo 12 takmičara 1) Milan Ilić (Sarajevo III) 50,02 sek.; 2) Ljubo Gomilanović (Sa- rajevo matica) 55,03 sek. i 3) Boris Latčuk (Sarajevo II) 1:13,03 min.

U 11 časova pre podne počelo je takmičenje u trčanju na daljinu.

Članovi. — Staza za članove iznosila je 10 kilometara i vodila je od doma pa preko Vučje luke opet na dom. Postavljeni rezultati su vrlo dobri s obzirom da je staza bila prilično naporna a sneg vrlo loš. Startovalo je 12 članova.

Rezultati: 1) Stjepan Bek (Sarajevo I) 41,33 min.; 2) Mile Čorović (Sarajevo matica) 43,22 min. i 3) Čemal Zahirović (Sarajevo II) 48, 33 min.

Muški naraštaj. Staza je bila dugačka 4 kilometra; startovalo je 17 takmičara.

Rezultati: 1) Bogoljub Kočović (Sarajevo III) 16,06 min.; 2) Boris Latčuk (Sarajevo II) 16,57 i 3) Momir Vidović (Sarajevo matica) 16,57 minuta.

Posle ručka proglašeni su rezultati pa su se svi takmičari, sudije i ostali gosti vratili zadovoljni u Sarajevo.

Prednjaški tečaj Sokolske župe Celje

Sokolska župa Celje je priredila v času od 7. do 20. januarja 14 dnevnih župnih prednjaških tečaj za članove in od 28. januarja do 10. februarja enak tečaj za članice. Člani kakor članice so bili nastanjeni v sokolskem domu in tam oskrbovani. Prvega tečaja se je udeležilo 34 bratov iz 22 družtev, drugega 19 sester iz 13 družtev. Bratsko Sokolsko društvo Celje je dalo na razpolago telovadnico v sokolskem domu in potrebno telovadno orodje. Preskrbelo nam je tudi kurjavo. Tečaj za članove je vodil župni prednjak brat Jože Prestor, za članice savezna prednjačica sestara Tončka Štifterjeva. V tečaju za članove so sodelovali: brata Burja Stane in Poljšak Rastko, prvi je predelaval župne proste vaje za članove, drugi župne proste vaje za muški naraštaj. Brata Klun Franjo in Rupnik Karol sta obravnavala vzgono naraščaja, prvi tudi orodno telovadbo naraščaja, brat Čergol Izidor o tekmovalnih prostih vajah, brat Prelog Miloš o vzgoji novih vadiateljev, brat poročnik Tkalec Jakob je imel pouk v streljanju, brat kapetan Toš o vojnih plinih, sestra Grudnova o delovanju ženskih odelkov v Sokolu. Predaval je tudi župni prosvetar br. Zdenko Verstovšek. Po eno uro so v obeh tečajih predavali bratje župni starešina Smertnik o sokolski zgodovini in ideji, Radovan Gobec o glasbi v zvezi s telovadbo in Čepin Franjo o organizaciji. Večino snovi je obdelal vodnik brat Prestor, med drugim je obravnaval telovadni sestav praktično in teoretično, vodstvo vrst in slično. V tečaju za članice so sodelovale sestre župna načelnica Mirka Grudnova o sestavi vadbenih ur, o sojenju pri tekmah, o delokrugu načelnice in vadiateljice in predelal je lestve. Sestra Silva Burja je sestavila župne proste vaje za članice s palicami in jih sama vadila, svoje sestavo župnih prostih vaj za ženski naraštaj je vadila tudi sestra Marjuči Križmaničeva. Sestra Milka Lojkova je poučevala narodna kola, sestra Darinka Klunova dečjo telovadbo. Brat dr. Bregant Marjan je seznanil tečajnice z anatomijo in fiziologijo, brat Tine Novak teoretično s smučanjem. Vodnica sestra Štifterjeva se je ukvarjala z vadbenimi vrstami na orodju, z igrami, obveznimi tekmovalnimi vajami, z gredmi, z redovnimi vajami, raznerostmi in drugimi disciplinami.

Tečaj sta imela internatski značaj in je vladala pod skrbnim nadzorstvom vodnika in vodnice disciplina tako med poukom kakor v prostih urah.

Med naše edince se je podalo 34 novih vadiateljev in 19 vadiateljic. Naj bi nadljevali delo z ljubeznijo in veseljem, s kakršnim so sledili pouku v tečaju.

Isključenja iz Saveza S. K. J.

Dr. Antun Franulović, Antun Radić i Antun Kalodera pok. Antuna, bivši članovi Sokolskog društva Blato, te Vinko Cvetković, bivši član Sokolske čete Suđurac, matičnog društva Dubrovnik — iz župe Mostar — isključuju se iz Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije na osnovu § 13 pravilnika o sokolskim društvima, jer su se ogrešili o sokolska pravila i načela.

Razne vesti

Beograd. — Godišnja skupština Sokolskog društva Beograd-Matica. Sokolsko društvo Beograd Matica održalo je na dan 7 o. m. svoju 55 redovnu godišnju skupštinu, koju je otvorio starešina društva brat dr. Milan Glavinić, odavši sa celom skupštinom dužan pijetet neumrlom Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju i uputivši pozdrav mladome Kralju, Njegovom Veličanstvu Petru II, Njegovom Kraljevskom Visočanstvu Knezu Namesniku Pavlu i Kraljevskim Namesnicima g.g. Radenku Stankoviću i dr. Ivi Peroviću.

Starešina društva pozdravio je zatim prisutne izaslanike Saveza Sokola KJ. braću: Vojislava Todorovića i inž. Radivoja Radulovića, predstavnika Čehoslovačkog poslanstva brata dr. Franju Bahtika, izaslanika Sokolske župe Beograd, brata Stevana Milutinovića, počasnog starešinu društva brata Dragutina Pricu i celokupno članstvo.

Posle toga je tajnik društva brat Otokar Novotni pročitao poslanicu Saveza Sokola K. J., koja je pozdravljena od svih prisutnih.

Izveštaji, koji nisu čitani, jer su štampani u posebnoj knjizi i blagovremeno razaslani članstvu, primljeni su s odobravanjem i bez ijedne primedbe, čime je članstvo podvuklo aktivnost dosadašnje uprave. Iz izveštaja se naime jasno vidi, da je duštvo intezivno i normalno radilo u toku cele godine. Prednjački zbor broji 65 članova i članica, među kojima je i dobar broj onih koji rade u tehničkom odboru Saveza i župe. U prosvetnom odboru isto tako se nalaze mnogoli vredni i iskusni Sokoli. Pored ostalog rada naročito pada u oči uspeh društvenog dobrotvornog oteka. Kretanje društvenih prihoda i rashoda iznosilo je u toku godine Din. 342.784,29, a predviđen je budžet za 1937 god. od Din. 984.619. Društvo ima pod svojim nadzorom i četiri Sokolske čete, i to u selima: Bačevcu, Beljini, Rogaći i Sopotu. Sokolska četa Rogaća osnovana je u toku 1936 godine.

Vidi se da Sokolsko društvo Beograd Matica, i pored toga što ima veliki broj svojih članova angažovanih na radu u upravama, tehničkim i prosvetnim organima viših sokolskih instancija, ima dovoljno vrednog vodećeg članstva i nadamo se, da će društvo u buduću pokazivati sve veće i vidnije rezultate rada, jer mu novi veliki dom pruža više mogućnosti.

U novu upravu društva izabrani su jednoglasno ova braća i sestre: starešina br. dr. Milan Glavinić; zamenici starešine braća: Andra Petrović, Inž. Miodrag Matić i Otokar Novotni; tajnik br. Dragoljub Vanović, prosvetar br. Stevan Stanković; načelnik br. dr. Miloš Krsmanović; načelnica s. Agata Zic; zamenici, braća i sestre: Čedomir Jović, Milan Isajlović, Radomir Đorđević, Zrnka Krajinović i Danica Podgorlec; referent za čete br. Miloško Jeftimijades; pročelnik dobrotvornog oteka s. Danica Novotni; članovi uprave i njihovi zamenici, braća i sestre: Dragutin Jovanović, Aleksandar Plavšić, Vladimir Dimitrijević, Inž. Milivoje Smiljanić, Dušan Cvetković, Ljubomir Maksimović, Miroslav Vojinović, Marija Vojinović, Radivoje Radulović, dr. Teodor Pečić, Momir Sinobad, Franjo Zic, Vičeslav Posiržil, Dragoljub Nikolić, Miodrag Dimitrijević, Milivoje Ilić, Svetislav Branković, Slavka Krsmanović, Milka Mladenović i Miroslava Veljković; revizionni odbor i njihovi zamenici, braća: dr. Janko Olip, Vojislav Todorović, Jozef Sajvera, Dušan Mihailović, Andrej Rupnik, Marko Erak, Apolon Konikov i Jakša Bumber; sud časti, braća: Dragutin Prica, Momir Korunović, Alojz Novotni, Momčilo Branovački, Rastko Dragić, dr. Branko Jović, Ante Bosnić i Momčilo Radaković.

Skupština je protekla u najvećem redu i trajala je samo 30 minuta.

M. J.

Baška. — Priredbe Sokolskog društva. Sokolsko društvo Baška priredilo je dne 6 o. m. svoj društveni ples, koji je veoma lepo uspeo. Ovaj ples je bio

jedan od najlepših plesova u Baški, koji su priređivani ove sezone.

Dne 9 o. m. Sokolsko društvo priredilo je za svoje najmlađe pripadnike ugodnu zabavicu sa čajankom. Priredbu su posetili roditelji dece, koji su se odzvali pozivu u vrlo lepom broju. Posle programa, koji su lepo izvela sama deca, poslužen im je čaj, a iza toga se razvila ugodna i vesela zabavica najmlađih.

Steta je velika što društvo nema svojeg vlastitog krova, nego se seli iz jedne prostorije u drugu, ali ipak uz sav napor ono kroči napred. Trebalo bi se zainteresirati za društva koja leže na istaknutim mestima naše domovine, pa im omogućiti da rade još većim elanom.

BELI MANASTIR. — Osnivanje Sokolske čete u Jagodnjaku. Dne 31 januara o. g. održana je u osnovnoj školi osnivačka skupština Sokolske čete, na kojoj se upisalo u novoosnovanu četu 48 članova, od kojih 23 nevezbača i 25 vezbača. Izabrana je četna uprava na čelu sa starešinom bratom Antonom Lavrićem. Osnivanje nove čete u Jagodnjaku, kao i njen ulazak u naše sokolske redove bratski pozdravljamo i želimo mnogo uspeha u sokolskom radu. — (B. S.).

BIOGRAD N/M. — Priredba Sokolskog društva. Sokolsko društvo Biograd n/m proslavilo je ove godine zajedno dan Sv. Save i dan Štrosmajera. U svom vrednom predavanju br. Dušan Rašković istakao je ovu zajedničku proslavu dvaju naših velikana, koji su radili na sjedinjavanju i mirenju crkava i plemena Južnih Slavena. Posle predavanja održana je zabava sa bogatim programom, koji su izvodili članovi i sokolska deca. Zabava je bila odlično posećena.

CEREVIĆ. — Dečija akademija Sokolskog društva. Sokolsko društvo Čerević održalo je na sv. Savu dne 27 pr. m. veoma uspešnu dečiju akademiju.

DOBRICA. — Akcija Sokolskog društva za zimsku pomoć. Novoizabrani upravni odbor Sokolskog društva Dobrica, na čelu s bratom Jankom Formanom, u zajednici sa mesnom Knjižnicom i čitaonicom, učiteljstvom i braćom trgovcima poveo je akciju zimske pomoći, te se uspelo da se snabde 50 siromašne školske dece toplim odelom i obućom.

GOSPIC. — Skupština Sokolskog društva. Naše je društvo održalo svoju godišnju skupštinu 31. I. o. g. Župu je zastupao župski načelnik brat Marijan Boras.

Nakon pozdrava starešine društva i pročitane poslanice Saveza podneti su iscrpivi izveštaji društvenih funkcionera, koji su bili saslušani sa velikom pažnjom i odobravanjem. Iz tih izveštaja vidi se, da je društvo i u 1936 godini bilo vrlo aktivno, naročito ako se uzmu u obzir uslovi pod kojima ono radi. Za tehnički rad društvo ima vrlo malo sposobnih tehničkih radnika, a pored toga manjkale su i vlastite prostorije bez kojih se u 1937 god. uopšte ne bi moglo raditi. Društvo ima na svom području 12 sokolskih četa, o kojima vodi brigu i pomaže ih koliko god je moguće. Na predlog stare uprave primljen je proračun za 1937 godinu u visini od Din. 36.450.—

Skupština je dala staroj upravi razrešnicu te je jednoglasno izabrana nova uprava, kojoj je na čelu starešina brat. dr. Petar Zec.

Na kraju skupštine je br. starešina izvestio o gradnji našeg Sokolskog doma Kralja Aleksandra I, koji se već nalazi pod krovom, a nadamo se da ćemo ga u 1937 godini i dovršiti te će društveni život i tehnički i prosvetni koraciti snažno napred. — V. S.

GOSPIC. — Skupština Sokolske čete Lipe. Prva godišnja skupština Sokolske čete Lipe održana je 10 pr. m. u prisustvu svega članstva čete i delegata Sokolskog društva Gospić brata Petra Stanića. Nakon izveštaja funkcionera o radu čete u prošloj godini, izabrana je nova uprava na čelu sa starešinom bratom Stjepanom Krpanom.

GOSPIC. — Svetosavska proslava Sok. čete u Lipovom polju. Na Sv. Savu dne 27. pr. m. priredila je Sokolska četa Lipovo Polje Svetosavsku proslavu. Proslava je uspela u svakom pogledu. Naročito je moralni uspeh ove proslave bio velik. Program koji se sastojao u više izabranih tačaka izveli su mladi Sokoli seljaci na opšte zadovoljstvo. Ne bi čovek verovao s koliko su ne samo ljubavi, već i uspeha izvodili program ti seoski momci Sokoli. Naša sela s punim korakom idu pomalo napred.

Ono što je pre nekoliko godina izgledalo skoro nemoguće, danas je već stvarnost. Sokolstvo naše seoske vrši i izvršiti će u duhovnom i prosvetnom podizanju naših još zaostalih sela veliku ulogu. — M. D.

GOSPIC. — Skupština Sokolske čete Lipovo Polje. Dana 10 pr. m. održana je godišnja skupština Sokolske čete Lipovo Polje pod predsedništvom starešine brata Mana Pavlovića. Nakon iscrpnog izveštaja funkcionera čete, iz kojih se videlo da je četa u prošloj godini pokazala lepi uspeh u svom sokolskom delovanju, data je staroj upravi razrešnica i po tom s malim izmenama izabrana nova uprava. Na čelu čete ostao je i dalje starešina brat Mane Pavlović, čijom je zaslugom četa i osnovana i pod čijim je razumnim i poštovanim vodstvom polučila do danas lepe rezultate. — M. D.

KASTAV. — Priredbe Sokolskog društva. Sokolsko društvo u Kastvu priredilo je dne 7 i 9 o. m. dve veoma uspele priredbe. Dne 7 o. m. davale su se igre „Začarani orman“ i „Breškin Liška pul fotografa“. Obe igre polučile su pun uspeh, zabavivši i nasmejavši publiku. Zatim je izvedeno nekoliko šaljivih kupleta, posle čega se razvila igranka.

Dne 9 o. m. na pust, priredilo je društvo izlet u Rubeši. Nakon povratka iz Rubeši održana je u Narodnom domu lepa zabava.

MALINSKA. — Skupština Sokolskog društva. Dne 24 pr. m. održalo je mesno Sokolsko društvo svoju godišnju skupštinu, koju je, u prisustvu izaslanika župe Sušak-Rijeka brata Josipa Uravića, otvorio pozdravnim govorom starešina društva brat Rude Tončić. Zatim je govorio župski izaslanik brat Uravić, koji je u ime župe pozdravio skupštinu i pohvalio uspešan rad društva. Sledili su nakon toga izveštaji pojedinih društvenih funkcionera o prošlogodišnjem radu, a koji su primljeni sa zadovoljstvom, jer pokazuju lep napredak društva, pa je zato skupština ponovno izabrala staru upravu na čelu sa starešinom bratom Rudom Tončićem. Ceo tok ove skupštine pokazao je, da Sokoli Malinske čvrsto stoje uz sokolsku i jugoslovensku misao, usprkos raznim izazivanjima i podmetanjima. Nakon zaključnog govora brata starešine, koji je naglasio značenje sokolske misli u našem nacionalnom i državnom životu, skupština je završena poklicima Nj. Vel. Kralju i Jugoslaviji. K. F.

APSLUTNA SIGURNOST

gimnastičkih sprava prvi je zahtev vežbača. Naše sprave ne odgovaraju svima vašim zahtevima samo svojom apsolutnom sigurnošću, nego i u pogledu praktične upotrebe, preciznosti, krasne izvedbe i neverovatno niske cene.

TVORNICA GIMNASTIČKIH
— SPRAVA —
J. ORAŽEM
RIBNICA NA DOLENJSKEM

KLIFEJE
vseh vrst fotografijah
ali risbah
izvrsne suje
najsolidneje

KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13